

Výbor pro zahraniční věci
předseda

1. 3. 2024

Pan Tomas Tobé
předseda
Výbor pro rozvoj

Věc: Stanovisko k připojenému usnesení o návrhu rozhodnutí Rady o uzavření Dohody o partnerství mezi Evropskou unií a jejími členskými státy na jedné straně a členy Organizace afrických, karibských a tichomořských států (OAKTS) na straně druhé jménem Evropské unie (COM(2023)0791 – C9-0029/2024 – 2023/0464M(NLE))

Vážený pane předsedo,

v souladu s výše uvedeným postupem se Výbor pro zahraniční věci na své schůzi dne 22. února 2024¹ rozhodl zaslat stanovisko ve formě dopisu, a zejména vyzvat Výbor pro rozvoj jako věcně příslušný výbor, aby do svého návrhu usnesení začlenil níže uvedené návrhy.

S pozdravem

David McAllister

¹ Konečného hlasování se zúčastnili: David McAllister (předseda a zpravodaj stanoviska), Witold Jan Waszczykowski (místopředseda), Alexander Alexandrov Yordanov, François Alfonsi, Petras Auštrevičius, Adam Bielan, Benoît Biteau, Krzysztof Brejza, Udo Bullmann, Traian Băsescu, Olivier Chastel, Włodzimierz Cimoszewicz, Anna Fotyga, Loucas Foulas, Giorgos Georgiou, Francisco Guerreiro, Bernard Guetta, Rasa Juknevičienė, Sandra Kalniete, Andrius Kubilius, Sergey Lagodinsky, David Lega, Sven Mikser, Francisco José Millán Mon, Alessandra Moretti, Demetris Papadakis, Kostas Papadakis, Tonino Picula, Wolfram Pirchner, René Repasi, Thijs Reuten, Mounir Satouri, Jordi Solé, Tineke Strik, Nacho Sánchez Amor, Dominik Tarczyński, Lucia Vuolo, Mick Wallace, Charlie Weimers, Isabel Wiseler Lima, Salima Yenbou a João Albuquerque, Milan Brglez, Mónica Silvana González, Christophe Grudler, Georgios Kyrtos, Maria Veronica Rossi (podle čl. 209 odst. 7).

NÁVRHY

Výbor pro zahraniční věci vyzývá Výbor pro rozvoj jako příslušný výbor, aby do svého návrhu usnesení začlenil tyto návrhy:

1. vítá podpis nové dohody o partnerství s členy Organizace afrických, karibských a tichomořských států (OAKTS) a jejích regionálních protokolů, které v příštích dvaceti letech vytvoří zastřešující právní rámec a africké, karibské a tichomořské země postaví bezprecedentně do středu regionálního zájmu;
2. zdůrazňuje význam politického dialogu jako nedílné součásti partnerství mezi EU a zeměmi AKT, které tvoří celkem 105 států, což představuje jednu pětinu světové populace a více než polovinu křesel ve Valném shromáždění OSN; poukazuje na geopolitickou hodnotu Samojské dohody; zdůrazňuje společné prohlášení OAKTS a EU ke konferenci COP 28 ze dne 30. listopadu 2023 jako jasný příklad spolupráce v oblasti společných zájmů a priorit na mnohostranných fórech;
3. připomíná, že je důležité spojit síly se zeměmi AKT a navázat oboustranně výhodná partnerství v šesti prioritních oblastech: lidských práv, demokracie a správy věcí veřejných, míru a bezpečnosti, lidského a sociálního rozvoje, inkluzivního a udržitelného hospodářského růstu a rozvoje, udržitelnosti životního prostředí a změny klimatu a migrace a mobility; zdůrazňuje velký potenciál iniciativy EU Global Gateway a vyzývá v tomto ohledu k dalšímu prohloubení partnerství se zeměmi AKT;
4. zdůrazňuje, že základním kamenem posíleného politického partnerství AKT-EU musí být mnohostranný řád založený na pravidlech a podpora míru, bezpečnosti a územní celistvosti na celém světě; vítá začlenění kapitoly o míru a bezpečnosti mezi šest strategických priorit; konstatuje, že dohoda má potenciál k další spolupráci v nových oblastech od pirátství nebo financování terorismu až po kyberkriminalitu;
5. vyzývá k integrovanému přístupu ke konfliktům a krizím, který bude spojovat humanitární, rozvojové, mírové a bezpečnostní úsilí ve všech fázích;
6. zdůrazňuje, že klíčovou součástí příslušných partnerství je pokračování politického dialogu mezi EU a jednotlivými partnerskými státy a regiony, zejména v situaci rostoucí globální nejistoty, přímých útoků na demokratické hodnoty a geopolitických výzev; vyzývá smluvní strany, aby posílily svou spolupráci v mnohostranných organizacích, plně podporovaly činnost Rady OSN pro lidská práva a usilovaly o společné iniciativy; vybízí členské státy, aby s Organizací afrických, karibských a tichomořských států pravidelně spolupracovaly na ministerské úrovni;
7. vítá závazek stran k demokracii, zdůrazňuje však, že řada zemí AKT stále nezaručuje svobodu sdělovacích prostředků a integritu volebních procesů;

8. vítá závazek stran posílit spolupráci v oblasti migrace a mobility a zdůrazňuje, že jsou odhodlány zajistit respektování důstojnosti všech uprchlíků a migrantů a ochranu jejich lidských práv, a to i v tranzitních zemích; důrazně podporuje jejich rozhodnutí pokračovat v úsilí o přijetí účinných integračních politik pro ty, kteří pobývají na jejich území legálně; uznává, že je třeba posílit spolupráci při řešení základních příčin nelegální migrace a nuceného vysídlování při plném dodržování mezinárodního práva;
9. zdůrazňuje závazek smluvních stran plně uplatňovat zásadu nediskriminace; naléhavě vyzývá smluvní strany, aby se rovněž vyvarovaly jakékoli diskriminace na základě sexuální orientace a ukončily kriminalizaci a trestání LGBTI osob, včetně trestu smrti; konstatuje, že do všech aspektů provádění Samojské dohody musí být začleněny rovnost pohlaví a ekonomické posílení žen; podporuje závazky v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví a práv pro všechny lidi, zejména dívky a mladé ženy; vyzývá orgány EU, aby urychlily provádění Akčního plánu pro rovnost žen a mužů III v zemích AKT;
10. vítá závazek stran k sociálnímu dialogu a k podpoře a účinnému provádění mezinárodně uznávaných základních pracovních norem, jak jsou definovány v příslušných úmluvách a protokolech MOP; považuje za velmi důležité, aby strany dodržovaly své povinnosti členů MOP a své závazky vyplývající z Deklarace MOP o základních principech a právech v práci; vyzývá EU, aby s partnery ze zemí AKT průběžně spolupracovala na ratifikaci a provádění všech základních úmluv MOP;
11. trvá na tom, že je nezbytné posílit parlamentní diplomacii s partnery v Africe, Karibiku a Tichomoří s cílem přispět k cíli EU posílit vztahy s partnery AKT a řešit tak společné geopolitické, hospodářské, sociální a environmentální výzvy; vítá, že parlamentní diplomacie je uznána za pilíř partnerství a že ji posiluje zřízení tří regionálních parlamentních shromáždění, která umožní důkladné debaty o společných záležitostech specifických pro daný region;
12. vítá, že Komise připravila „nový strategický přístup k partnerství s Afrikou“, jenž má podpořit bezpečnost, mír a trvalou prosperitu; zdůrazňuje, že je důležité provádět závazky přijaté na summitu Evropské unie a Africké unie v únoru 2022 s cílem prohloubit spolupráci na iniciativách společného zájmu, a že je důležité, aby EU plnila potřeby partnerských zemí v Africe; zdůrazňuje, že EU by měla sledovat zeměpisné priority na dvoustranné i regionální úrovni a zaměřit se na revizi regionálních strategií pro oblast Sahelu a účinné provádění strategie pro Guinejský záliv, oblast Velkých jezer a oblast Afrického rohu; vyjadřuje znepokojení nad velikostí stopy Wagnerovy skupiny a rostoucí nestabilitou v oblasti Sahelu, která ohrožuje bezpečnost a stabilitu dotčených zemí a má hluboké regionální a mezinárodní důsledky; domnívá se, že politika EU vůči Sahelu nepřinesla očekávané výsledky, a bere na vědomí oznámení místopředsedy Komise a vysokého představitele o přehodnocení strategie EU v oblasti Sahelu;
13. vyzývá k posílení partnerství mezi Karibikem a EU na základě prohlášení ze summitu EU-CELAC z července 2023; je znepokojen nárůstem násilí, organizované trestné činnosti a obchodu s drogami v Karibiku a vyzývá k podstatnému posílení biregionální spolupráce v rámci této dohody s cílem bojovat proti těmto hrozbám;
14. zdůrazňuje význam tichomořského regionu v rámci regionální geostrategické soutěže;

zdůrazňuje, že ochrana míru, stability a svobody plavby v tichomořském regionu má pro zájmy EU a jejích členských států stále prvořadý význam; zdůrazňuje, že je třeba sdružovat zdroje k účinnému posílení politického vlivu EU a prosazení EU jako spolehlivého a strategického partnera v Tichomoří; vyzývá k budování strategických koalic s tichomořskými státy v řadě globálních otázek, zejména pokud jde o změnu klimatu, správu oceánů, mír a bezpečnost; vybízí členské státy, aby s tichomořskými ostrovními zeměmi každoročně jednaly na ministerské úrovni;

15. vyzývá k tomu, aby všechny strany dohodu urychleně podepsaly a ratifikovaly, a připomíná, že země, které dohodu nepodepíší, se nebudou podílet na činnosti jejích politických a rozhodovacích orgánů; zdůrazňuje, že byl vytvořen nový mechanismus zapojení zúčastněných stran s cílem posílit v rozhodovacím procesu hlas občanské společnosti; vyzývá ke komplexnímu provádění dohody s ohledem na rostoucí geopolitickou nestabilitu a globální výzvy;
16. vyzývá Komisi a ESVČ, aby posílily strategickou komunikaci o činnostech EU v rámci tohoto partnerství.